

Skilið dæmum 9 og 10 til dæmakennara í dæmatíma 12. nóvember 2012. Í hermunardæmunum á að miða við ARMA(2,2) samkvæmt þessari formúlu.

$$Y_t = \phi_1 Y_{t-1} + \phi_2 Y_{t-2} + \varepsilon_t - \theta_1 \varepsilon_{t-1} - \theta_2 \varepsilon_{t-2}, \quad \varepsilon_t, \quad \text{iid } N(0, \sigma^2), \quad (1) \\ t = 1, \dots, T.$$

Þessi dæmi eru auðveld í GRETL og töflureikni og fyrir þá sem eru sæmilegir í R er R langauðveldast.

1. Hermið $T = 50$ gildi úr AR(2) ferli með formúlu (1) þar sem $Y_1 = Y_2 = 5$, $\varepsilon_1 = \varepsilon_2 = 0$, $\phi_1 = 0$, $\phi_2 = -1$, $\theta_1 = \theta_2 = 0$, $\sigma = 0$. Teiknið mynd af ferlinu.
2. Hvað breytist í dæmi 1 ef $\phi_2 = 1$?
3. Endurtakið dæmi 1 með því að velja gildi á ϕ_1 og ϕ_2 , a) þannig að margliðan $\phi(z) = 1 - \phi_1 z - \phi_2 z^2$, hafi complexar rætur á einingahringnum, b) margliðan $\phi(z)$ hafi complexar rætur utan einingahringsins, c) margliðan $\phi(z)$ hafi rauntölurætur utan einingahrings. (Hér er best að velja ϕ_1 og ϕ_2 þannig að rætur margliðunnar séu rétt fyrir utan hringinn.)
4. Hvað breytist í dæmum 1,2, og 3 ef $\sigma = 1$?
5. Hafið $\sigma = 1$ og $T = 50$. Reiknið (og teiknið) ACF og PACF fyrir nokkur tilfelli af a) margliðan $\phi(z)$ hafi complexar rætur utan einingahringsins, b) margliðan $\phi(z)$ hafi rauntölurætur utan einingahrings.
6. Víxlið ϕ_1 og θ_1 og ϕ_2 og θ_2 og endurtakið dæmi 5.
7. Hvað breytist í dæmum 5 og 6 ef $T = 500$? (Hvað ef $T = 5000$?)
8. Hvernig verður Y_t ef margliðurnar $\phi(z) = 1 - \phi_1 z - \phi_2 z^2$ og $\theta(z) = 1 - \theta_1 z - \theta_2 z^2$ eru nákvæmlega eins, þ.e. $\phi_1 = \theta_1$ og $\phi_2 = \theta_2$?
9. Skoðið gögnin í skránni y9.xls. Reynið að giska á ARMA(p,q) líkan sem gæti hafa búið til þessi gögn.

10. Skoðið gögnin í skránni y10.xls. Reynið að giska á hvaða ARIMA(p,d,q) líkan gæti hafa búið til þessi gögn. (Hér gæti verið gott að byrja á einhvers konar vörpun).